

біографічний жанр українських державних постатей. Впровадження ж державотворчого досвіду, здобутого нашими попередниками, може позитивно вплинути на розв'язання низки наболілих питань в Україні сьогодні.

Список використаних джерел

1. Бурім Д. З життя української еміграції в Європі: Листи Дм. Дорошенка до Яна Токаржевського–Карашевича та Оксани Токаржевської–Карашевич / Дм. Бурім [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nzzpmv/2011_23/Burim.pdf
2. Василюк Я. Токаржевський–Карашевич Ян / Я. Василюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrainiansintheuk.info/ukr/02/tokarzhevskiy-u.htm>
3. Винниченко І. Український лицар литовського роду / І. Винниченко // Урядовий Кур'єр. – 2016. – 20 листопада.
4. Господин А. Три визначні дипломати. Граф М. Тишкевич, Князь І. Токаржевський–Карашевич і Барон М. Василько / А. Господин. – Вінніпег, 1989. – 39 с.
5. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914–1920 рр.) / Д. Дорошенко. – Київ: Темпора, 2007. – 630 с.
6. Курас Г. Дипломат, історик, патріот (Іван Токаржевський–Карашевич) / Г. Курас // Наукові записки. Матеріали Другої міжнародної наукової конференції «Українська діаспора: проблеми дослідження». Історичні науки. – Острог, 2007. – Вип.9. – С.184–190.
7. Лотоцький О. Сторінки минулого. Частина Четверта. В Царгороді / О. Лотоцький. – Науково–Богословський Інститут Української Православної Церкви в Сполучених Штатах Америки. Видання Української Православної Церкви в США, 1966. – 172 с.
8. Лицар Праці і Обов'язку // Наукове Товариство імені Шевченка. Українські студії. Т.48. Збірка текстів на пошану покійного проф. Олександра Лотоцького–Білоусенка. За ред. Богдана Гошовського. – Торонто: Євшан Зілля, 1983. – 201 с.
9. Маквей А. Свята Столиця й Україна. Дипломатичне посередництво Князя Токаржевського Карашевича / А. Маквей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://annalesecclesiaeucrainae.blogspot.com/2008/04/blog-post.html>
10. Онацький Є. По похилій площині. Записки журналіста і дипломата. Частина II / Є. Онацький. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1969. – 260 с.
11. Токаржевський–Карашевич І. Царгородські спомини (1919–1921) // Визвольний шлях (Лондон). – 1952. – №7.
12. Lotocki B. Borys' Odyssey / B. Lotocki. – Denver: ZZYX Publishing Company, 1994. – 273 p.

References

1. Burim D. Z zhyt'tja ukrai'ns'koi' emigracii' v Jevropi: Lysty Dm. Doroshenka do Jana Tokarzhev's'kogo–Karashevycha ta Oksany Tokarzhev's'koi'–Karashevych / Dm. Burim [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nzzpmv/2011_23/Burim.pdf
2. Vasylyuk Ja. Tokarzhev's'kyj–Karashevych Jan / Ja. Vasylyuk [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrainiansintheuk.info/ukr/02/tokarzhevskiy-u.htm>
3. Vynnychenko I. Ukrai'ns'kyj lycar lytov's'kogo rodu / I. Vynnychenko // Urjadovyy Kur'jer. – 2016. – 20 lystopada.
4. Gospodyn A. Try vyznachni dyplomaty. Graf M. Tyshkevych, Knjaz' I. Tokarzhev's'kyj–Karashevych i Baron M. Vasyl'ko / A. Gospodyn. – Vinnipeg, 1989. – 39 s.
5. Doroshenko D. Moi' spomyuny pro nedavnye mynule (1914–1920 rr.) / D. Doroshenko. – Kyi'v: Tempora, 2007. – 630 s.
6. Kuras G. Diplomats, istoryk, patriot (Ivan Tokarzhev's'kyj–Karashevych) / G. Kuras // Naukovi zapysky. Materialy Drugoi' mizhnarodnoi' naukovo'i' konferencii' «Ukrai'ns'ka diaspora: problemy doslidzhennja». Istorychni nauky. – Ostrog, 2007. – Vyp.9. – S.184–190.
7. Lotoc'kyj O. Storinky mynulogo. Chastyňa Chetverta. V Cargorodi / O. Lotoc'kyj. – Naukovo–Bogoslov's'kyj Instytut Ukrai'ns'koi' Pravoslavnoi' Cerkvy v Spoluchenyh Shtatah Ameryky. Vydannja Ukrai'ns'koi' Pravoslavnoi' Cerkvy v SShA, 1966. – 172 s.
8. Lycar Praci i Obov'jazku // Naukove Tovarystvo imeni Shevchenka. Ukrai'ns'ki studii'. T.48. Zbirka tekstiv na poshanu pokijnogo prof. Oleksandra Lotoc'kogo–Bilousenka. Za red. Bogdana Goshov's'kogo. – Toronto: Jevshan Zillja, 1983. – 201 s.
9. Makvej A. Svjata Stolycja j Ukrai'na. Dyplomatschne poserednyctvo Knjazja Tokarzhev's'kogo Karashevycha / A. Makvej

[Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://annalesecclesiaeucrainae.blogspot.com/2008/04/blog-post.html>

10. Onac'kyj Je. Po pohyljij ploshhyni. Zapysky zhurnalista i dyplomata. Chastyňa II / Je. Onac'kyj. – Mjunhen: Dniprova hvylyja, 1969. – 260 s.
11. Tokarzhev's'kyj–Karashevych I. Cargorods'ki spomyuny (1919–1921) // Vyzvol'nyj shljah (London). – 1952. – №7.
12. Lotocki B. Borys' Odyssey / B. Lotocki. – Denver: ZZYX Publishing Company, 1994. – 273 p.

Dzhura M. Z., teacher of the Department of Foreign Languages of Institute of Humanities and Social Sciences National University «Lviv Polytechnic» (Ukraine, Lviv), solomiyama@ukr.net

Yan Tokarzhevskyy–Karashevych a politician and a diplomat of the period of the national liberation struggle of the Ukrainian people for independence of their state in the first half of the XX century

The given article deals with the personality of Yan Tokarzhevskyy–Karashevych (24.07.1885 – 18.11.1954), a Ukrainian diplomat of the Hetmanat period and the Directory of Ukrainian People's Republic (UPR), a historian and a politician in emigration. The main periods in his life and his public and political activity are defined and analysed. Such periods in his political biography are singled out as: pre-revolutionary, revolutionary (Ukrainian State and Directory of UPR), and emigration (Tarniv, French, Italian and English). Yan Tokarzhevskyy began his political activity as a counsellor of the Ukrainian Embassy in Vienna under the direction of Viacheslav Lypynskyy (June 1918 – June 1919). Later on, he was a counsellor of the Ukrainian Embassy in Istanbul and his last Ambassador (August 1919 – December 1921). From January 1922 to 1924 he was a Deputy Minister of the Ministry of Foreign Affairs of the UPR government in exile. In France he was a member of the French organisation «France–Orient» and the founder of the Society of Ukrainian studies in France. In Italy he was an editor of the monthly journal of the Order of Malta, of which he was a Knight of Honour since 1919. In England he was a member of the Central Committee of Anti-Bolshevik Block of Nations and the head of the ABN delegation for Great Britain. He was the author of articles and works on topics of Ukrainian history and the political situation of the time. The article throws light on his political activity and sets derictions for further research.

Keywords: Yan Tokarzhevskyy–Karashevych, politician, diplomatic activity, Hetmanat, Directory of UPR, emigration.

* * *

УДК 342.573.3.327.51НАТО

Вонсович О. С.,
кандидат політичних наук, доцент кафедри
міжнародних відносин, ПрАТ «Українсько–Польський
вищий навчальний заклад «Центрально–Європейський
університет» (Україна, Київ), sefinrof@ipnet.ua

РЕФЕРЕНДУМ ВІДНОСНО ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО НАТО: ОБ'ЄКТИВНА РЕАЛЬНІСТЬ

Метою даної статті – є об'єктивний аналіз поточної ситуації в Україні та її співвідношення із доцільністю проведення референдуму відносно її вступу до НАТО. Під час написання статті, автором були використані наступні методи: аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція. Основні одержані висновки полягають в наступному: на сьогоднішній день наша держава не готова до вступу в НАТО – це обумовлено тим, що фактично тільки один критерій (країна–кандидат повинна працювати в напрямку сумісності з силами НАТО) виконується на практичному рівні і для нашої держави від цього співробітництва є позитивна користь: реттні (5 критеріїв) Україна не відповідає внаслідок складної внутрішньополітичної, внутрішньоєкономічної, безпекової, соціальної ситуації; проведення в Україні референдуму відносно вступу до НАТО не співвідноситься із реальним станом справ всередині держави: тільки за умови, якщо у владних колах буде об'єктивно усвідомлено ієрархію цінностей суспільства, повноцінне задоволення його потреб, підвищення рівня довіри до влади за рахунок практичного виконання обіцяних кроків лише тоді можна буде говорити про ініціацію такого роду референдумів.

Ключові слова: референдум, НАТО, аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція.

Основною проблемою, яку досліджує автор в даній статті, – є співвідношення реальної ситуації в Україні із основними критеріями щодо вступу в НАТО в контексті ініціації проведення референдуму відносно вступу нашої держави до Організації Північноатлантичного договору. Такими, які раніше не були достатнім чином обґрунтовані, видаються наступні аспекти: аналіз основних критеріїв щодо вступу країн–кандидатів, співвідношення даних

критеріїв із існуючими можливостями України, дослідження причин, які заважають вступу України до НАТО, обґрунтування недоцільності проведення референдуму в умовах глибокої політичної та економічної кризи та ін.

В статті автором були використані, переважним чином, матеріали вітчизняних ЗМІ, а також офіційні веб-сайти Державного департаменту США, Міністерства закордонних справ України, Верховної Ради України. Це дозволило автору глибше проаналізувати досліджувану проблему, а також визначити ключові чинники, які стоять на заваді проведенню референдуму.

Метою даної статті – є об'єктивний аналіз поточної ситуації в Україні та її співвідношення із доцільністю проведення референдуму відносно її вступу до НАТО.

Несподівана ідея провести референдум щодо вступу до НАТО викликала в країні суперечливу ситуацію. З одного боку є прибічники, які виступають «за» і обґрунтовують свою позицію необхідністю отримання від США озброєнь, а також необхідної підтримки та захисту. З іншого боку, противники, які виступають «проти» і пояснюють це тим, що цей вступ призведе до ще більшої ескалації конфлікту на сході та до додаткових ускладнень в переговорному процесі. Така ситуація потребує аналізу та об'єктивного усвідомлення існуючого стану справ. Для реального та чіткого усвідомлення «нагальної» доцільності проведення референдуму треба проаналізувати та співставити основні критерії вступу країни-кандидата до Північноатлантичного альянсу із реальною ситуацією в державі. Їх небагато, але вони є дуже чіткими та обов'язковими до виконання.

Перший критерій полягає у підтримці демократії, включаючи терпиме різноманіття [1]. Терпиме різноманіття – це повага, прийняття і правильне розуміння багатого різноманіття культур нашого світу, наших форм самовираження і способів проявів людської індивідуальності [2]. Якщо спів ставити цей критерій із сучасною ситуацією в Україні, то навряд чи можна говорити про повну йому відповідність. Що стосується підтримки демократії, то сьогодні в нашій державі цей процес фактично нівельований за рахунок провалу критично необхідних реформ, а також низького рівня зацікавленості з боку влади до підвищення соціальних стандартів. Все це в своїй сукупності створює ситуацію в якій демократичні перетворення стають важко реалізованими. Це обумовлено тим, що градус негативних настроїв в суспільстві зростає щодня і рано чи пізно призведе до критичної точки. В такому разі демократизація суспільства стане цілком неможливою. З огляду на тенденцію, яка полягає у поглибленні внутрідержавної кризи, навряд чи можна говорити про те, що у середньостроковій перспективі процес підтримки демократії буде здійснюватись повноцінно.

Відносно терпимого різноманіття, то наша держава завжди поважала культурні цінності інших країн світу та всіляко підтримувала різні проекти програми та ініціативи. Зараз, на підставі кардинальних трансформаційних внутрішніх та зовнішніх перетворень України, радикалізувалась розбіжність у ставленні нашої держави до країн. Фактично сформувались два табори: «друзі» та «противники». Це в жодному разі не сприяє дотриманню толерантності та терпимого різноманіття, навпаки – заважає розвитку конструктивного культурного

діалогу і просуванню на регіональному та глобальному рівнях культурної ідентичності України.

Другий критерій полягає у наявності просування країни до ринкової економіки [1]. Навряд чи сьогодні про економіку України можна сказати, що вона рухається в бік ринкової. Суть системних ринкових реформ полягає у запровадженні державою правових та організаційних механізмів, які б забезпечили в економічних відносинах справедливість, рівність прав, можливостей, умов діяльності для усіх учасників [3]. Ринкова система здатна об'єднати працю усіх громадян без будь-якого примусу і привести їх до спільного позитивного результату. Вона базується на суспільно визнаних нормах і правилах, які поділяє більшість громадян, і не має нічого спільного з олігархічним ладом. Нажаль, доводиться констатувати, що вищенаведене реалізується сьогодні на практиці з точністю до навпаки: олігархічні структури посилюють контроль над економічними процесами в державі; відсутні справедливість, рівність прав, можливостей, умов діяльності учасників процесу ринкових реформ; національне законодавство не адаптоване до сучасних реалій; глибока фінансова та політична кризи стають на заваді ефективній реалізації першопочаткових ініціатив відносно лібералізації економіки. Все це створює ситуацію, за якої видається складною реалізація даного критерію.

Третій критерій передбачає те, що збройні сили повинні бути під жорстким цивільним контролем [1]. Цивільний контроль над збройними силами – один з ключових принципів забезпечення національної безпеки демократичної країни, основний напрямок державної політики у сфері державної безпеки, який передбачає беззастережну підлеглість Збройних Сил та інших військових формувань демократично обраній політичній владі. Потрібно зауважити на тому, що загальна ситуація в Збройних Силах України є достатньо скрутною. Насамперед, це обумовлено недостатністю коштів, матеріальних засобів, а також, що найголовніше, – відсутністю цивільного контролю. Низький рівень обороноздатності, національної безпеки, зовнішньої безпеки свідчить про те, що воєнна сфера перебуває в стані критичної стагнації. Ті реформи, які запроваджувались і запроваджуються сьогодні не є реалізованими в повному обсязі на практичному рівні. З огляду на це, ми досі маємо невирішену ситуацію на сході, посилення бойової активності (Авдіївка, Опитне, Кам'янка, Піскі), невиконання положень мінських домовленостей, затягування переговорного процесу, поява нових ризиків і викликів та ін. Ключовим документом, який регулює питання цивільного контролю над збройними силами є Закон України «Про демократичний цивільний контроль над воєнною організацією і правоохоронними органами держави» [4]. Але доводиться констатувати, що його положення, в більшості своїй, не віддзеркалюються на практичному рівні. Це несе в собі загрозу не тільки національній безпеці, але і захисту національних інтересів.

Четвертий критерій говорить про те, що країни-кандидати на вступ до НАТО повинні бути хорошими сусідами і поважати суверенітет за межами своїх кордонів [1]. Аналізуючи поняття «хорошими сусідами» навряд чи можна назвати всіх «сусідів» України «хорошими». Останнім часом спостерігалась тенденція до погіршення відносин із Польщею на підставі різного трактування

історичних подій, які пов'язані із Волинською трагедією. Це дістало широкого резонансу у політичних колах обох держав і призвело до значної розбіжності у поглядах і оцінках. Ця ситуація вимагає пошуку компромісних рішень, особливо враховуючи те, що Польща завжди була «адвокатом» інтересів України в європейських та євроатлантичних структурах, а тому українсько-польський зовнішньополітичний конфлікт може, в перспективі, негативним чином позначитись на європейській та євроатлантичній інтеграції України.

Відносини з Російською Федерацією, погіршення яких відбулось в 2014 р. після анексії Криму, носять антагоністичний характер, і, скоріше за все, в середньостроковій перспективі навряд чи будуть нормалізовані. Ситуація настільки ускладнилась, що майже не залишилось місця для пошуку компромісу та спільного бачення відносно припинення конфліктних протиріч на сході. Відсутність конструктивного бажання з боку обох сторін щодо пошуку безпосередніх та альтернативних варіантів нормалізації відносин створює ситуацію, в якій антагоністичність зростатиме, збільшуватиметься градус напруги, посилюватиметься розбіжність у підходах до врегулювання конфлікту. Ці обставини жодним чином не сприятимуть повазі суверенітету України за межами своїх кордонів.

П'ятий критерій полягає у тому, що країна-кандидат повинна працювати в напрямку сумісності з силами НАТО [1]. В цьому напрямі є позитивні зрушення, адже з огляду на існуючу конфліктну ситуацію на сході наша держава потребує посилення та зміцнення своєї обороноздатності. За 2016 рік Україна приймала участь в таких навчаннях НАТО як: «Anakonda – 2016» (7 – 17 червня, Польща) [5], «Rapid Trident – 2016» (27 червня – 08 липня, Україна) [6], «Вогняний грім – 2016» (1 – 12 червня, Литва) [7], «Сі Бриз – 2016» (18 – 30 липня, Україна) [8]. Всі вони були різного спрямування і передбачали відпрацювання різного роду навичок та вмінь ведення бойових дій. Досвід, який наші військовослужбовці отримали під час навчань, є необхідним для реалізації на практиці в контексті врегулювання ситуації на сході.

Що стосується нормативно-правового забезпечення процесу співробітництва України з НАТО, то 1 лютого 2017 р. Кабінет Міністрів України схвалив проект Указу Президента України «Про затвердження Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2017 рік» [9]. Програма на 2017 рік включає в себе, зокрема, питання реформування сектора безпеки й оборони, а сама підготовка програми тривала під егідою міжвідомчої Комісії з питань координації Євроатлантичної інтеграції України [10]. З огляду на складну внутрішньополітичну та внутрішню економічну ситуацію в державі, недостатні видатки на оборонну галузь та збройні сили, низький рівень ефективності роботи Верховної Ради не варто сподіватись на повноцінну реалізацію запланованих кроків. Єдиною продуктивною та практичною сферою залишаються спільні навчання, які дозволяють вивчати і відпрацьовувати навички боротьби із сучасними викликами та загрозами.

Зміст шостого критерію полягає у тому, що країна кандидат повинна бути запрошена на основі консенсусу чинних членів Організації [1]. Враховуючи нинішній стан справ в Україні в усіх сферах, а також зовнішньополітичну поведінку, яка полягає у вирішенні «українських справ» європейськими, американськими чи міжнародними «руками», навряд чи можна говорити про одностайність відносно бажання бачити Україну в складі НАТО. Принцип декларативності, який панує у риторичній

українських політиків, заважає практичній реалізації необхідних заходів щодо євроатлантичної інтеграції: постійне запевнення представників НАТО під час різного роду зібрань у тому, що наша держава прагне вступити до лав цієї організації, не має під собою практичного підкріплення. Відповідь з боку Північноатлантичного союзу залишається незмінною – «двері» НАТО будуть відкриті для України тоді, коли країна буде відповідати усім вимогам і не на словах, а своїми справами доведе, що вона може претендувати на вступ.

Висновки. Проаналізувавши вищевикладені критерії щодо вступу до НАТО та співставивши їх із реальною ситуацією в Україні можна констатувати, що на сьогоднішній день наша держава не готова до вступу в НАТО. Це обумовлено тим, що фактично тільки один критерій (країна-кандидат повинна працювати в напрямку сумісності з силами НАТО) виконується на практичному рівні і для нашої держави від цього співробітництва є позитивна користь. Решті (5 критеріїв) Україна не відповідає внаслідок складної внутрішньополітичної, внутрішньоекономічної, безпекової, соціальної ситуації. Наявність ряду гострих проблем, більшість яких пов'язана із матеріальним фактором, заважає продуктивному розвитку євроатлантичної інтеграції.

Перш ніж проводити референдум відносно вступу України до НАТО, потрібно вирішити нагальні проблеми соціального сектору, адже саме від настроїв соціуму залежить його відношення до влади в цілому та до її кроків щодо зміцнення обороноздатності та безпеки зокрема. На сьогоднішній день градус невдоволення діями Президента, Прем'єр-міністра, Голови Верховної Ради та інших державних чиновників з боку народу України дуже швидко зростає і невдовзі може досягнути точки неповернення. В такому разі наша держава може опинитись на межі громадянської війни. З огляду на таку ситуацію, питання відносно референдуму не повинно займати першу строчку у порядку денному Президента. Натомість, на перше місце повинно бути винесене питання стабілізації ситуації в соціальній сфері.

Повноцінне та взаємогарантоване врегулювання ситуації на сході є необхідною умовою для проведення референдуму. Доти, доки не буде трансформовано існуючий переговорний процес, не буде переведено переговори на президентський рівень, не буде усвідомлення запровадження альтернативних варіантів вирішення ситуації, вести мову про референдум буде недоцільно.

Референдум недоцільно проводити тоді, коли принципи декларативності, маскування, викривлення, фейковості, інформаційного зомбування переважають над здоровим глуздом та об'єктивною реальністю.

Отже, підсумовуючи можна констатувати, що проведення в Україні референдуму відносно вступу до НАТО не співвідноситься із реальним станом справ всередині держави. Тільки за умови, якщо у владних колах буде об'єктивно усвідомлено ієрархію цінностей суспільства, повноцінне задоволення його потреб, підвищення рівня довіри до влади за рахунок практичного виконання обіцяних кроків лише тоді можна буде говорити про ініціацію такого роду референдумів.

Подальше дослідження даної проблематики сприятиме глибшому аналізу цієї теми, а також дозволить дослідити розвиток даного питання в контексті зовнішніх та внутрішніх змін. Корисним видається детальне дослідження обставин та причин ініціації референдуму, а також зміни статистичних даних соціологічних опитувань щодо того, скільки відсотків опитаних виступають «за» і «проти».

Список використаних джерел

1. Minimum Requirements for NATO Membership [Electronic resource] / Fact sheet prepared by the Bureau of European and Canadian Affairs, June 30, 1997. – U.S. Department of State. – Regime to access: https://1997-2001.state.gov/www/regions/eur/fs_members.html (1997). – Title from screen.
2. Бандурка А. Толерантність чи терпимість? [Електронний ресурс] / Українська правда. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/columns/2012/03/3/6959888/> (03.03.2012). – Назва з екрану.
3. Лановий В. Ринкова система, що приведе Україну до розквіту. Частина перша [Електронний ресурс] / Економічна правда. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/columns/2016/03/11/584846/> (11.03.2016). – Назва з екрану.
4. Закон України «Про демократичний цивільний контроль над воєнною організацією і правоохоронними органами держави» від 19 червня 2003 р. №975 – IV [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/975-15/page> (19.06.2003). – Назва з екрану.
5. Шрамко Ю. Навчання НАТО «Анаконда-2016» офіційно розпочалися у Польщі [Електронний ресурс] / UNN. – Режим доступу: <http://www.unn.com.ua/uk/news/1577079-navchannya-nato-anakonda-2016-ofitsiyno-rozpochalisya-u-polschi> (06.06.2016). – Назва з екрану.
6. Спільні з НАТО навчання Rapid Trident стартували в Україні [Електронний ресурс] / Укрінформ. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2040863-spilni-z-nato-navcanna-rapid-trident-startovali-v-ukraini.html> (27.06.2016). – Назва з екрану.
7. «Вогняний грім 2016»: Україна вперше бере участь у військових навчаннях країн НАТО у Литві [Електронний ресурс] / 5 канал. – Режим доступу: <http://www.5.ua/suspilstvo/vohniani-irim-2016-ukraina-vpershe-ber-uchast-u-viiskovykh-navchanniakh-krain-nato-121658.html> (01.08.2016). – Назва з екрану.
8. Військові навчання України та НАТО в Чорному морі набирають обертів (фото) [Електронний ресурс] / Politeka. – Режим доступу: <https://politeka.net.ua/260190-viiskovi-navchannya-ukrayiny-ta-nato-v-chornomu-mori-nabyrayut-obertiv-foto/> (20.07.2016). – Назва з екрану.
9. Кабмін схвалив річну національну програму під егідою Комісії Україна – НАТО [Електронний ресурс] / Європейська правда. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2017/02/1/7061020/> (01.02.2017). – Назва з екрану.
10. Уряд схвалив проект Указу Президента України «Про затвердження Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2017 рік» [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Міністерства закордонних справ України. – Режим доступу: <http://ukraine-nato.mfa.gov.ua/ua/inform-center/news/54290-uryad-skhvaliv-projekt-ukazu-prezidenta-ukrajini-pro-zatverdzhennya-richnoji-nacionalnoji-programi-pid-jegidoju-komisiji-ukrajinanato-na-2017-rik> (01.02.2017). – Назва з екрану.

References

1. Minimum Requirements for NATO Membership [Electronic resource] / Fact sheet prepared by the Bureau of European and Canadian Affairs, June 30, 1997. – U.S. Department of State. – Regime to access: https://1997-2001.state.gov/www/regions/eur/fs_members.html (1997). – Title from screen.
2. Bandurka A. Tolerantnist chy terpymist? [Elektronnyi resurs] / Ukrainska pravda. – Rezhym dostupu: <http://www.pravda.com.ua/columns/2012/03/3/6959888/> (03.03.2012). – Nazva z ekranu.
3. Lanoviy V. Rynkova sistema, sheho pryvede Ukrainu do rozkvitu. Chastyna persha [Elektronnyi resurs] / Ekonomichna pravda. – Rezhym dostupu: <http://www.epravda.com.ua/columns/2016/03/11/584846/> (11.03.2016). – Nazva z ekranu.
4. Zakon Ukrainy «Pro demokratychnyi tsyvilnyi kontrol nad voiennoiu orhanizatsiieiu i pravookhoronnymy orhanamy derzhavy» vid 19 chervnia 2003 r. №975 – IV [Elektronnyi resurs] / Ofitsiinyi veb-sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/975-15/page> (19.06.2003). – Nazva z ekranu.
5. Shramko Yu. Navchannya NATO «Anakonda-2016» ofitsiino rozpochalysia u Polschi [Elektronnyi resurs] / UNN. – Rezhym dostupu: <http://www.unn.com.ua/uk/news/1577079-navchannya-nato-anakonda-2016-ofitsiyno-rozpochalisya-u-polschi> (06.06.2016). – Nazva z ekranu.
6. Spilni z NATO navchannya Rapid Trident startuvaly v Ukraini [Elektronnyi resurs] / Ukrinform. – Rezhym dostupu: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2040863-spilni-z-nato-navcanna-rapid-trident-startovali-v-ukraini.html> (27.06.2016). – Nazva z ekranu.

7. «Vohniani irim 2016»: Ukraina vpershe bere uchast u viiskovykh navchanniakh krain NATO u Lytvi [Elektronnyi resurs] / 5 kanal. – Rezhym dostupu: <http://www.5.ua/suspilstvo/vohniani-irim-2016-ukraina-vpershe-ber-uchast-u-viiskovykh-navchanniakh-krain-nato-121658.html> (01.08.2016). – Nazva z ekranu.

8. Viiskovi navchannya Ukrainy ta NATO v Chornomu mori nabyraiut obertiv (foto) [Elektronnyi resurs] / Politeka. – Rezhym dostupu: <https://politeka.net.ua/260190-viiskovi-navchannya-ukrayiny-ta-nato-v-chornomu-mori-nabyrayut-obertiv-foto/> (20.07.2016). – Nazva z ekranu.

9. Kabmin skhvalyv richnu natsionalnu prohramu pid ehidoiu Komisii Ukraina – NATO [Elektronnyi resurs] / Yevropeiska pravda. – Rezhym dostupu: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2017/02/1/7061020/> (01.02.2017). – Nazva z ekranu.

10. Uriad skhvalyv proekt Ukazu Prezidenta Ukrainy «Pro zatverdzhennia Richnoi natsionalnoi prohramy pid ehidoiu Komisii Ukraina – NATO na 2017 rik» [Elektronnyi resurs] / Ofitsiinyi veb-sait Ministerstva zakordonnykh sprav Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://ukraine-nato.mfa.gov.ua/ua/inform-center/news/54290-uryad-skhvaliv-projekt-ukazu-prezidenta-ukrajini-pro-zatverdzhennya-richnoji-nacionalnoji-programi-pid-jegidoju-komisiji-ukrajinanato-na-2017-rik> (01.02.2017). – Nazva z ekranu.

Vonsovych O. S., PhD in Political Science, associate professor of international relations department of Private Joint Stock Company «Higher educational institution «Kyiv Academy for the Humanities» (Ukraine, Kyiv), sefnrof@ipnet.ua

Referendum on Ukraine's accession to NATO: an objective reality

The purpose of this article is an objective analysis of the current situation in Ukraine and its relation to the expediency of holding a referendum on its accession to NATO. During writing, the author used the following methods: analysis, synthesis, comparison, induction, deduction. The main obtained conclusions are as follows: Today our country is not ready to join NATO – this is due to the fact that in fact only one criterion (a candidate country must work toward interoperability with NATO forces) is executed at a practical level and have a positive benefit to our country from this cooperation: the rest (5 criteria) Ukraine does not meet because of the complicated internal political and economic situation, the security situation, social situation; holding a referendum in Ukraine concerning accession to NATO does not correspond with the real state of affairs within the state: only provided that in the circles of power will be objectively realized the hierarchy of values of the society, the full satisfaction of their needs, increased confidence in the government due to the practical fulfillment of the promised steps only then will be possible to speak about the initiation of this kind of referendum.

Keywords: referendum, NATO, analysis, synthesis, comparison, induction, deduction.

* * *

УДК 341.123.043

Семчинський К. В.,

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин, Київський національний університет культури і мистецтв (Україна, Київ), semchynskyy@gmail.com

Підвищення ефективності функціонування Ради Безпеки ООН в контексті російської агресії проти України

Окреслюється необхідність підвищення ефективності функціонування Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, розроблено напрями співпраці України та Ради безпеки ООН в контексті забезпечення миру на території нашої держави, пропонується шукати шляхи подолання російського вето в РБ ООН як головної проблеми для врегулювання конфлікту із залученням міжнародних організацій, насамперед ООН. Застосувавши системні, аналітичні, статистичні і компаративні методи, автор обґрунтовує основні напрями співпраці України та Ради Безпеки ООН щодо врегулювання воєнного конфлікту з Росією. Автор приходить до висновку, що в контексті російської агресії перед Україною стоять два основних завдання, які визначатимуть зміст її співробітництва з ООН: по-перше, здійснювати тиск на Росію із метою схилити її до більш конструктивної політики в ООН або зменшити її вплив на процес прийняття рішень; по-друге, розширити використання інших, окрім РБ ООН, інструментів вирішення проблем безпеки.

Ключові слова: Рада Безпеки, ефективність, конфлікт, безпека, право вето, російська агресія.

Міжнародне співтовариство держав поклало значні надії на те, що ООН та головна структурна інституція цієї